

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

HERÄTTÄJÄJUHLAT
Kauhava 2.–4.7.2021

Sunnuntai 4.7.2021
aamuseurat klo 8.00
Elias Kvist

Eletään 2020-luvun ensimmäisiä vuosia. Jossain päin Tamperetta 25-vuotias vastavalmistunut lääkäri istuu kotonaan pöydän ääressä ja näyttäisi ulkopuolisen silmin puhuvan itseksensä. Tarkemmin katsoessaan tämä ulkopuolinen tarkastelija huomaisi lääkärin edessä pöydällä olevan tietokoneen tallentavan videota. Nuoren miehen puhe taukoo ja katse etsii kuvan ulkopuolelle jäävän muistilapun. Sanat putoilevat huoneen hiljaisuuteen verkkaisesti, jokainen tavu tuntuu olevan tarkkaan harkittu. Lopulta nuori lääkäri päättää yksinpuhelunsa: ”Ei mulla kai nyt oo enää muuta. Nähdään taas muutaman vuoden kuluttua. Tai siis, eihän me enää nähdä, mutta tajuatte kyllä.” Palataan nuoreen lääkäriin hetken kuluttua.

Joitakin vuosia sitten, kun opiskeluaikoinani olin Aholansaassa körttiopiskelijoiden ruskaretkellä, istuin iltapalaa särpiessäni Helsingin Körttiksen nuorten teologimiesten kanssa samassa pöydässä. Olin muistaakseni joukon ainoa maallikko, joten tyydyin lähinnä kuuntelemaan itseltäni yli hilseen meneviä turinoita tuntemattomista kirkonmiehistä. Muistan, kuinka puheeksi tuli, että jotkut papit olivat jo elinaikanaan kirjoittaneet saarnan omiin hautajaisiinsa. Keskustelu soljui pian luontaisia uriaan muihin aiheisiin, mutta minä pienessä mielessäni jäin pohtimaan hieman kynää ja paperia nykyaikaisempaa tapaa jättää viimeinen viesti rajan takaa. Tehdään yhdessä aikamatka tulevaisuuteen — kutsun sinut omiin hautajaisiini.

On marraskuu vuonna 2079. Terveyskeskuksen vuodeosastolla lääkäri toteaa Elias Kvistin kuolleeksi 83-vuotiaana, ja kuolintodistukseen välittömäksi kuolinsyyksi kirjataan keuhkokuume. Mies oli jokin aika sitten liukastunut syyspakkasten liukastamalla suojatiellä ja kaatuessaan murtanut lonkkansa. Murtuma leikattiin keskussairaalassa, mutta leikkauksen aiheuttama rasitus oli huonokuntoiselle vanhalle miehelle liikaa.

Miehellä oli kolme vuotta aikaisemmin todettu Alzheimerin tauti, suomalaisten yleisin muistisairaus. Aikanaan lukemista rakastanut ja nuoremmilleen nokkelia, muiden mielestä usein rasittaviakin tarinoita kertoillut entinen lääkäri oli viimeisinä aikoina muuttunut kärtytyiseksi ja hyvien ystävien nimet olivat olleet yhä useammin kadoksissa. Useat vanhemmalla iällä saadut ystävät olivat ehtineet tuntea kumaraan painuneen hilpeän miehen vain muutaman vuoden, ennen kuin muistisairaus tuli kutsumatta kylään. Nuoruuden ystävät muistivat hintelän nuoren miehen, usein kuoreensa sulkeutuvan mutta hyväntahtoisen kaverin.

Hautajaiset pidetään joulukuussa, ja arkku lasketaan routaiseen maahan. Muistotilaisuudessa vanhat tuttavat muistelevat menneitä lyhyissä muistopuheissa kahvikupin aina silloin tällöin

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

HERÄTTÄJÄJUHLAT
Kauhava 2.–4.7.2021

kilahtaessa aluslautasta vasten. Pienelle pöydälle on kynttilöiden keskelle asetettu mairitteleva kuva vainajasta.

Puheensorina hiljenee, kun ennalta sovitusti joku heijastaa seinälle videon, joka alkaa pyöriä. Etualalla istuu pöydän ääressä 25-vuotias nuori lääkäri, joka alkaa lyhyen, epäröintiä ilmentävän hiljaisuuden jälkeen puhua. Nuori mies kertoo elämässään tapahtuneista suurista muutoksista: muutosta uuteen kaupunkiin ja epävarmuudestaan työssään vasta aloittaneena lääkärinä. Hän puhuu siitä, mitä hän pelkää, mitä hän arvostaa ja mitä hän pitää elämässään tärkeimpänä. Hän nauttii suomen kielen pienistä nyansseista ja kertoo haaveilevansa kirjan kirjoittamisesta. Muutaman minuutin kuluttua hän päättää yksinpuhelunsa: "...Tai siis, eihän me enää nähdä, mutta tajuatte kyllä."

Kun 25-vuotias Elias katoaa videon päätyttyä ruudulta, ilmestyy hänen tilalleen hieman vanhempi, mutta edelleen nuori mies. 32-vuotias Elias kertoo omalla videollaan edeltäjäänsä vapautuneemmin valmistuneensa erikoislääkäriksi. Lapset ovat päiväkodissa ja perhe on muuttanut Keski-Suomeen. Kirja on edelleen kirjoittamatta, mutta johtoajatus on kypsymässä.

32-vuotiasta Eliasta seuraavat 41-, 53-, 61- ja 70-vuotiaat Eliakset. Hautajaisvieraat näkevät, kuinka vanhan ystävän kasvojen uurteet lisääntyvät kääntäen verrannollisesti videosta toiseen harmaantuvien hiusten määrään. Monet nuoruuden mustavalkoiset ajatusmallit loivenevat iän myötä, kun elämäkokemuksen tuoma sovittelu syrjäyttää idealistisuuden. Vieraat todistavat, kuinka keski-ikäinen Elias silmin nähden uupuneena kertoo työelämän vaatimusten ja hyvän ystävän äkillisen kuoleman vieneen hänet pitkälle sairauslomalle ja kuinka elämänilonsa takaisin saanut mies kertoo ensimmäisen lapsenlapsensa syntymästä silmät loistaen. Kun seitsemänkymppinen Elias päättää videonsa toiveeseen kirjan kirjoittamisesta, video lopulta päättyy.

Monet hautajaisvieraat ovat juuri nähneet ystävänsä nuoruutensa voimissa vuosikymmenten jälkeen. Osa oli tutustunut Eliakseen vasta tämän eläköitymisen jälkeen — näille kuolema esitteli aivan uuden ihmisen.

Kun suomalaiset elävät yhä pidempään, kasvaa ikääntyvän väestön sairaustaakka vääjäämättä. Liian helposti muistoissamme luotamme poistuneista korostuvat viimeiset vuodet, joita tulevaisuudessa toivottavasti yhä harvemmillä leimaavat sairaudet ja uupumus. Liian helposti unohdamme eletyn elämän ja kaiken sen, mitä se on pitänyt sisällään. Tai sitten emme unohda, ja olen nuoruuden mustavalkoisine ajatusmalleineni aivan hakoteillä. Joka tapauksessa toivon, että kun lopulta tulee oma aikani lähteä, muistoja minusta eivät leimaisi muistisairauden viemät vuodet, vaan minut muistettaisiin siitä koko elämäni rinnallani kulkeneesta saamattomuudesta, etten koskaan saanut kirjoitettua sitä kirjaa.